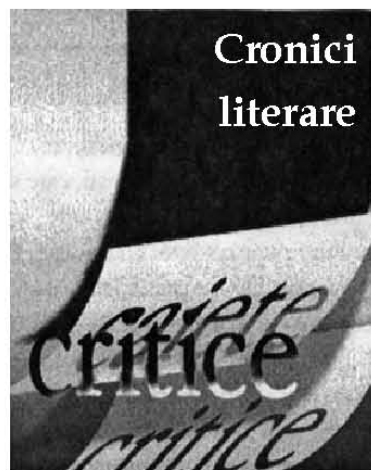

AI. SURDU

Complementarea operei filosofice

Abstract

The paper presents the volume entitled "Modelul Cultural Noica" ("Noica: A Cultural Model"), which gathers memories about the Romanian philosopher. The editor, Marin Diaconu, proposed to publish this book at a symposium at the Faculty of Philosophy from Bucharest.

Keywords: Constantin Noica, memoirs, Noica Centenary

Exemplaritatea lui Constantin Noica – fără a o fi urmărit deliberat – se manifestă pe trei planuri: ca operă, ca om de cultură și ca persoană. Creația filosofică stă sub semnul „devenirii întru ființă”; ea este elaborată pe parcursul a cinci decenii și este desăvârșită în ultimii ani ai vieții. Originalitatea ei a fost intuită de câțiva tineri încă de la debutul editorial (*Mathesis sau bucuriile simple*, 1934), remarcată de istorici ai filosofiei autohtone în anii '70 și în ultimele două decenii s-a trecut la o profundă analiză, pentru o necesară sinteză care va veni.

Ca om de cultură, Noica a mers de la deschiderea către istoria filosofiei universale și românești, la comentarea și interpretarea virtuților filosofice ale limbii române, a creației eminesciene și a celei brâncușiene, până la strădania de a orienta și îndruma mai tineri gânditori spre, către și pe podișul speculativ-filosofic.

Iar ca om, în relația cu semenii săi, Noica era de o înfățișare și de o ținută modestă (adept al excesului în puțin...), de o bună-tate nețărmită (poate chiar autoimpusă...) și de o aleasă seninătate spirituală. Într-o aceeași simplă modelitate știa să stea de vorbă și cu mari personalități culturale, și cu simpli tăietori de lemne întâlneți pe cărări ale Păltinișului.

Omul nostru a intrat în legendă spre sfârșitul vieții. Mulți tineri – fie băntuiți de neliniști metafizice, fie simpli veleitari – au luat drumul Păltinișului. S-au dus și au plecat. Noica pe toți i-a încurajat. Unora le-a dat

chiar „bilet de favoare”. Au plecat de la el „filosofi” tot atâția câți se duseseră. Adică...

La Centenarul nașterii lui Constantin Noica legenda este intrată în adormire și se înalță Opera. O probează sesiunea de comunicări științifice organizată de Facultatea de

Modelul Cultural NOICA

Fundația Națională pentru Știință și Artă

Filozofie din București, cu prestigioși dascăli și cercetători; a potențat sesiunea omagială organizată în aula Academiei Române, cu eminenți gânditori academici și o dovedește și volumul de studii filosofice (de peste 600 de pagini) apărut sub egida Institutului de Filozofie al Academiei Române.

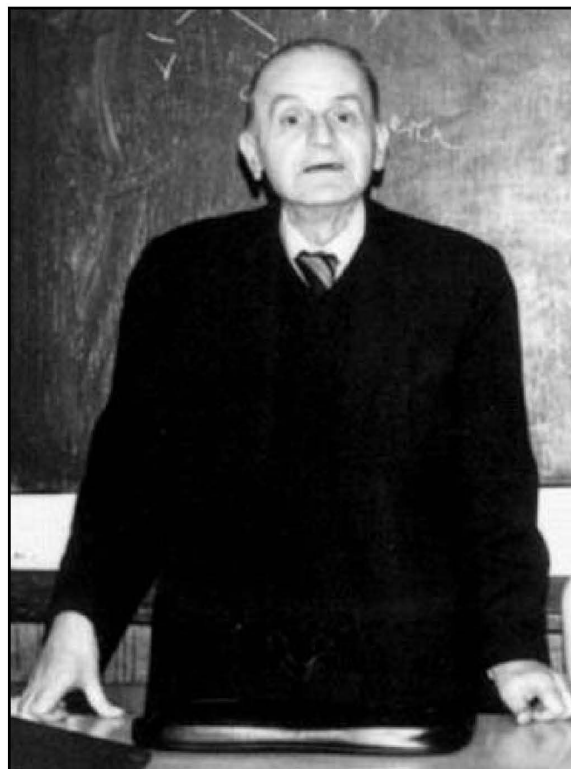
Tot cu prilejul acestui centenar, Marin Diaconu – cunoscut istoric al filosofiei românești și editor al lui Nae Ionescu, Mircea Vulcănescu, Emil Cioran și Constantin Noica – a avut ideea de a aduna într-o carte o parte din memorialistica privitoare la gânditor și scriitor. I-a invitat să depună mărturie pe mulți dintre cei care l-au cunoscut pe filosof, printr-o relație mai îndelungată și mai profundă ori l-au vizitat pentru un sfat, un îndemn.

Nu-i amintesc aici pe toți cei peste 40 de colaboratori la volumul *Modelul Cultural Noica*, ci doar pe câțiva, fie mai cunoscuți lui Noica, fie nouă. Dintr-o altă generație vin Mihai Șora, Al. Paleologu, Simina Mezincescu, Sandra și Mariuca Vulcănescu, Eleonora Cioran ori Mircea Handoca.

S-a vorbit, de multe ori, despre concursul universitar la care Noica a participat la începutul lui 1944, pentru ocuparea unei conferințe de filosofia culturii și a istoriei, și prea puțini știu cam ce a fost cu acel concurs. C. Popescu-Cadem s-a documentat special și reproduce acte din dosarul concursului, acte aflate în Arhivele Statului.

Sau, dintre puținii care l-au cunoscut pe Noica în exilul (benefic) de la Câmpulung Muscel depune o bogată mărturie Alexandru Singer. Stan V. Cristea ne aduce fotocopia actului de naștere a lui Constantin Noica – spre a ști data exactă a nașterii: 11 iulie stil vechi – 24 iulie stil nou 1909. Iar nepotul de văr, profesor universitar, autor al câtorva cărți-albume și fost ministru în urmă cu un deceniu, Nicolae Șt. Noica, face lumină în privința obârșiei neamului Noica și a familiei Grigore Noica, tatăl Filosofului – ducând arborele genealogic până la copiii gânditorului și la nepoții trăitori în Anglia.

Un grup de profesori și cercetători re-memorează întâlniri cu Noica în anii '60 și '70, precum sunt: George Anca, Petre Anghel, Angela și Victor Votetz, Mircea

Braga, A. Brumaru, Octavian Chețan, Ion Dur, Gheorghică Geană, Petru Ioan, Ion Papuc, Eugen Simion, Anca Sârghie sau Elena Solunca.

Un alt grup de colaboratori este al celor porniți spre a fi printre „cei 22”; depun mărturie: Emilia Guliciuc, Andrei-Iustin Hossu, Dan Negrescu, Șerban Nicolau sau Traian Dinorel Stănciulescu.

Din păcate, prea puține sunt studiile privitoare la viziunea filosofică a lui Constantin Noica; aici sunt doar cele semnate de Florica Diaconu, Laura Pană și Alexandru Surdu. Într-un mod specific, cartea trimite la culegerea de studii girată de Institutul de Filozofie. Chiar și în cadrul proiectat de editor, poate că ar trebui prelungit volumul cu mărturii scrise de: Dimitrie Vatamaniuc, Dan Zamfirescu, Valeriu Râpeanu, Constantin Barbu, Thomas Kleininger și cam atât.

Un cuvânt de laudă pentru Fundația Națională pentru Știință și Artă și pentru prefața profesorului Eugen Simion, precum și pentru eleganta copertă, pe care se reproduce medalia plăsmuită de Maximilian Fetița cu prilejul Centenarului.

Fundamentală este Opera filosofică și complementar este *Modelul Cultural Noica*.